

Tiedote 4.4.2018
Vapaasti julkaistavissa

Lähiympäristöstä hyvinvointia Hämeeseen

Leader-tuella toteutettu kymmeniä paikallisia ympäristö- ja luontohankkeita

Luonnon ja ympäristön vaikutukset hyvinvointiin ovat kiistattomat. Useat tutkimukset osoittavat, että luonnossa liikkuminen vähentää stressiä sekä laskee verenpainetta ja sydämen sykettä. Hämeessä maaseutuohjelman avulla on tuettu useita kymmeniä ympäristötoimia, jotka vaikuttavat suoraan alueen luontoon ja asukkaiden elämään.

Hämeessä erilaisten luonto- ja ympäristökohteiden parannusta on tehty jo vuosia maaseuturahaston tuella. Alueelle on rakennettu laavuja ja lintutorneja, kunnostettu uimarantoja ja reitistöjä sekä parannettu vesistöjen tilaa. Paikalliset yhteisöt ovat Leader-rahoituksen avulla ehostaneet kohteita, joista hyötyvät ympäristön lisäksi niin paikalliset asukkaat kuin mökkiläiset ja matkailijat.

Viiden Hämeessä toimivan Leader-ryhmän tuella on käynnissä olevan ohjelmakauden aikana kehitetty yli 40 erilaista kohdetta. Vesistöihin liittyviä toimia on tehty 14 ja erilaisia virkistäytymiseen liittyviä hankkeita 30. Samalla on haluttu luoda matalan kynnyksen kohteita, joihin kaikilla on mahdollisuus tutustua.

Hämeenlinnan seudulla toimivan Leader-ryhmä Linnaseudun toiminnanjohtaja **Jussi Pakarin** mukaan ympäristöhankkeet ovat monesti luonteeltaan erityisen yhteisöllisiä.

– Rakennettavat tai kunnostettavat kohteet ovat harvoin lukkojen takana, joten valmiit paikat ovat kaikkien saavutettavissa. Lisäksi hankkeet lisäävät yhteisöllisyyttä jo toteutusvaiheessa, koska niitä tehdään usein talkoilla. Ympäristön parantumisesta hyötyy moniin muihin hankkeisiin nähden luonnon lisäksi myös laaja joukko ihmisiä, Jussi Pakari toteaa.

Talkootyö voimissaan

Leader LounaPlussan hankeneuvoja **Elina Hujasen** mukaan talkootyö on vielä voimissaan.

– Luonto- ja virkistyskohteissa syntyy yleensä talkoita paljon yli tarpeenkin. Talkoisiin ryhtyvät ovat hyvin perehtyneitä asiaan ja tuntevat luontoa tarkoin. Toisaalta he pääsevät esimerkiksi tekemään samalla lintuhavaintoja, Elina Hujanen hymyilee.

Hanketyön avulla on Hämeessä lisätty tietoisuutta oman ympäristön tilasta ja kasvatettu kiinnostusta sen huolehtimisesta. Samalla kun ympäristöä parannetaan, saadaan kylille ja pitäjille luotua yhteisöllistä toimintaa. Luonto on ihmisiä yhdistävä tekijä.

– Tämän tyyppiset hankkeet ovat myös oiva keino saada vapaa-ajanasukkaita mukaan toimintaan sekä tutustumaan mökkinaapureihin ja ympäristöön tarkemmin, Elina Hujanen summaa.

Reitistöt tukevat matkailun kehitystä

Riihimäen seudulla toimivan Leader EMOn alueella reitistöjen kehittäminen on nostettu varsin korkealle.

– Haluamme parantaa maaseudun lähiliikuntamahdollisuuksia ja reitistöt ovat yksi tapa toimia. Niitä luomalla ja kehittämällä voidaan kävelijöitä, pyöräilijöitä tai vaikkapa ratsastajia ohjata tietyille reiteille. Samalla luonnon kuluminen ja roskaantuminen vähenee, selittää EMOn toiminnanjohtaja **Esko Pietari**.

Pietarin mukaan reitistöt toimivat tukena myös kylä- ja luontomatkailun kehittymiselle. Kanta-Hämeessä esimerkiksi Hämeenlinnasta Lopen kautta Tammelaan kulkevan Hämeen Ilvesreitlin kehittäminen on saanut tukea kaikilta kolmelta alueen Leader-ryhmältä.

Esko Pietarin mukaan reitistöjen kehittämisellä on myös matkailullista arvoa.

– Kasvaneet käyttäjämäärät luovat lisäpalveluita ja reitit tarjoavat matkailu- ja ohjelmapalveluyrittäjille sisältöä omin tuotteisiinsa, Esko Pietari lisää.

Vesistö tärkeässä asemassa

Vesistöjen osalta Kanta- ja Päijät-Hämeessä on kunnostettu koskia, purettu patoja sekä parannettu järvien ja vesistöjen laatua monin tavoin. Esimerkiksi Vihavuodessa Hämeenlinnan Hauholla on parannettu myllyuoman yläosaa taimenen elinalueeksi. Samalla on vahvistettu Vihavuoden kosken asemaa Suomen tavoitelluimpana koskikalastuskohteena. Rahoitusta toimintaan on saatu Leader Linnaseudulta.

– Saimme kunnostustöiden avulla kaksinkertaistettua uhanalaisen taimenen poikasalueet Vihavuodenkoskessa. Tämä parantaa koko vesistöreitlin taimenen tilaa, vaikkakaan ei riitä yksin pelastamaan sitä. Maisemallisesti myllyuoman alue palautui lähemmäksi alkuperäistä vapaasti virtaavaa tilaa. Kunnostuksessa poistui kolme eri patorakennelmaa, jotka estivät kalojen läpiuinnin. Ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin myllyuomasta voivat kalat uida läpi, **Pasi Visakivi** Vihavuosi-yhdistyksestä kertoo.

Visakiven mukaan vastaavia toimia tarvitaan laajasti koko vesistön alueella ja tuella on tärkeä merkitys samantapaisten hankkeiden aikaansaamiseksi.

– Meille hankerahoituksella oli merkittävä vaikutus. Sen puitteissa kunnostusta voitiin toteuttaa täydessä laajuudessa. Tähän sisältyi varsinaisen kunnostuksen lisäksi erilaisia havainnointilaitteita sekä erikoistyökaluja, joilla kohdetta seurataan ja ylläpidetään tulevaisuudessa. Hanke olisi toteutettu myös ilman rahoitusta, mutta pienemmässä mittakaavassa, Visakivi summaa.

Tutkimuslähteet: <https://yle.fi/uutiset/3-9548399>

Infografi: Jaakko Launonen

Kuvat: Metsäyhdistys Päijät-Häme ry

Lisätiedot:

toiminnanjohtaja Jussi Pakari, Linnaseutu ry, puh. 041 4688 300

toiminnanjohtaja Esko Pietari, EMO ry, puh. 050 573 2972

hankeneuvoja Elina Hujanen, LounaPlussa ry, puh. 050 379 1831

hanketoteuttaja Pasi Visakivi, Vihavuosi-yhdistys ry, puh. 040 506 0764